

Ἡ Παντοκράτωρ, ἐκκλησία τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἐν Κωνσταντινουπόλει, νῦν Ζεϊρέκ Τζαμί
(Κατ' ἀναπαράστασιν Α. Τέρε)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΙ

Ἄλλὰ καιρὸς εἶναι νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν μεγάλην τῆς Ἀνατολῆς βασιλεύουσαν, ἣν εἶδομεν περιελθοῦσαν αὐτὴς εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων. Ὅταν ὁ Μιχαὴλ Παλαιολόγος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἔλαβον τὴν πρώτην ἀγγελίαν τοῦ τοσοῦτον εὐκόλως διαπραχθέντος ἐκεῖνου κατορθώματος, κατ' ἀρχὰς ἐδίστασαν νὰ το πιστεύσωσιν. Ἐπειτα δέ, ὅταν τὸ γεγονός ἐβεβαιώθη ὑπὸ ἐπανειλημμένων ἄλλων ταχυδρομῶν καὶ διὰ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ τοῦ Στρατηγοπούλου, ὑπερβάλλουσα ὑπῆρξεν ἡ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων ἀγαλλίασις. Ὁ Μιχαὴλ Παλαιολόγος ἔσπευσε νὰ μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τῆς βασιλίδος, τοῦ διετοῦς αὐτῶν υἱοῦ Ἀνδρονίκου, τῶν ὑπερτάτων τοῦ κράτους λειτουργῶν καὶ τῆς συγκλήτου· καὶ ἀφικόμενος αὐτόθι τῇ 14 Αὐγούστου διέτριψε μέχρι τῆς ἐπιούσης ἔκτος τῆς πόλεως εἰς τὸ λεγόμενον Κοσμίδιον, οὕτω παρονομασθὲν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν τοῦ Κερατιοῦ κόλπου κέρας κειμένης μονῆς τῶν ἁγίων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ. Δὲν εἰσῆλθε δὲ εἰς τὴν πρωτεύουσαν εἰμὴ τὴν 15 Αὐγούστου, ἦτοι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ ἐκκλησία ἡμῶν τελεῖ τὴν μνήμην τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Πρὸ πάντων ἔφερεν ἐκ τῆς μονῆς τοῦ παντοκράτορος τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς ἐπικαλουμένης Ὀδηγητρίας, ἣτις κυριευθεῖσα ἄλλοτε ὑπὸ τῶν Φράγκων (κεφ. Ζ' τοῦ ΙΒ' βιβλίου τοῦ Δ' τόμου) εἶχε φαίνεται ἀποτεθῆ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ προειρημένῃ μονῇ. Συγχρόνως δὲ διέταξε νὰ ἀνοιχθῇ ἡ Χρυσῆ πύλη, ἣν εἶχον τειχίσει οἱ Λατίνοι, διότι φυσικῶ τῷ λόγῳ ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς πύλης ταύτης δι' ἧς τοσοῦτοι προκάτοχοι αὐτοῦ θριαμβικῶς εἰς τὴν βασιλεύουσαν εἰσῆλασαν. Τὴν πρωίαν λοιπὸν τῆς 15 ὁ μητροπολίτης Κυζίκου Γεώργιος, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πατριάρχου Ἀρσενίου, ἀναβὰς εἰς ἓνα τῶν πύργων τῆς πύλης ἐκείνης καὶ κρατῶν τὸ τῆς Ὀδηγητρίας ἐκτύπωμα ἀπήγγειλε δεκατρεῖς εὐχὰς ποιηθείσας ἐπὶ τῇ ἀνακτῆσει τῆς μεγάλης πόλεως ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Ἀκροπολίτου. Ἐν ὅσῳ ἀπηγγέλλετο ἐκάστη τῶν εὐχῶν ὁ αὐτοκράτωρ ἀποβαλὼν τὴν καλύπτραν καὶ κλίνας γόνυ ἐπιπτε χαμαὶ καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ τὸ αὐτὸ ἔπραττον. Μεθ' ἐκάστην δὲ τῶν εὐχῶν ἐσήμαιναν ὁ διάκονος τὴν ἀνέγερσιν, καὶ τότε ἀναστάντες ὅλοι ἀνέκραζον ἑκατοντάκις τὸ *Κύριε ἐλέησον*. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἱεροπραξίας ταύτης ἐβάδισεν ὁ αὐτοκράτωρ πεζός, προπορευομένης τῆς

